№. 275 w Sobotę dnia 23. Listopada 1850.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński.

Telegraficzne wiadomości.

Londyn, d. 19. Listopada. — Globe donosi, że Wieseman otrzymał rozkaz opuszczenia Londynu.

Bogumin, 20. Listopada. — Wczora przejeżdżał pułk ciężkiéj kawaleryi na kolei żelaznéj z Wiednia do Szląska.

Wiedeń, 20. Listopada, po południu o 3 godzinie. — Podobno otruto sułtana tureckiego Abdul Medschida.

Paryż, 19. Listopada, wieczorem o godzinie 8. — W zgromadzeniu narodowém zażądał minister wojny 8,400,000 fr. na uzbrojenie wojska. Wniosek ten przesłano specyalnéj komissyi. Wniosek o wytoczenie sprawy przeciw Rouelowi i Miotowi przesłano komissyi. Odroczono do jutra interpelacyą względem więźniów politycznych. Monitor oświadcza, że podania Patrie o stanowisku Francyi w sprawie niemieckiéj, nienależy uważać za urzędowe.

Turyn, 16. Listopada. — Minister handlu oświadcza na posiedzeniu izby, że pogłoska o zawarciu traktatu handlowego z Anglią niema podstawy.

Berlin, d. 20. Listopada. — Naj. pan raczył nadać order orła czerwonego czwartéj klasy radzcy ekonomicznemu Wendland i sekretarzowi prowincyalnych poborów, porucznikowi Blumberg; zamianowaé zaś dotychczasowego sędziego Mikettę i assesora rejencyjnego Kessler landratami.

Pruskie wojska, jak wiadomo cofnęły się w Hessyi na drogę etapową. Teraz Niedersaechsische Zeitung uważa i tę pozycyę, za wdzieranie się w prawa elektora heskiego, bo na téj etapowéj drodze wówczas stawać może wojsko pruskie, jeżeli ma pozwolenie na to wyraźne od elektora. Jeżeli się Prussy upierać będą za obsadzeniem téj drogi, mówi rzeczona gazeta, i położą to za warunek utrzymania pokoju, być może, że bundestag wyrobi im pozwolenie u elektora. Będzie to nagroda za uległość Pruss Austryi.

Według dziennika Neue Preuss. Zeit: książe brunszwicki przybył do Berlina z oświadczeniem, iż nie pozwoli przejść przez swój kraj wojskom exekucyjnym do Szlezwigu. Oświadczenie to rostrząsano na wczorajszém posiedzeniu ministrów, ale zdaje się, że do uchwały żadnéj w téj mierze nie przyszło, i wola króla Jmci dopiero rostrzygnie tę kwestyą.

Król Jmć, wraz z księciem pruskim przybyli tu z Poczdamu dzisiaj z rana. Król udał się do Bellevue, a o 2 godzinie wrócił do Poczdamu.

Berlin, d. 21. Listopada. — Naj. pan zagaił dziś osobiście izby w zamku na białéj sali; w mowie od tronu wspomniał, że w trudnych czasach widzi około siebie zgromadzonych deputowanych, że prawa organiczne wchodzą w życie, że handel i przemysł zaczyna na nowo kwitnąć. Później wspomniał o zamachu na swe życie, przypisując część winy prasie destrukcyjnéj. Z tego powodu nowy projekt prassy wypracowano. Stosunki do wielkich mocarstw wprawdzie nieprzerwane, ale zamiar króla, wyjednania Niemcom konstytucyi odpowiedniéj potrzebom czasu, jeszcze nieosięgnięty. Ta myśl przewodniczyła krolewskim usiłowaniom, którą postanowił przyprowadzić do skutku na nowych podstawach, skoro przyszła postać całych Niemiec będzie ustanowioną. Spodziewa się król, że układy szczęśliwie w téj mierze przyjdą do skutku. W jedném państwie niemieckiém zaszły najprzykrzejsze zamieszania. Państwo jedno zamierzało je na swą rękę uporządkować, ale to sprzeciwiając się prawu Pruss, uwikłało je w nieporozumienia. Warunki wypływające z położenia jeograficznego i wojskowego nie zostały uwzględnione przez jednego monarchę i jego sprzymierzeńców. Oprócz tego nagromadzono ogromne wojska w okolicach dalekich od wypadku zawikłań, na granicach pruskich, przez co zagrożono bezpieczeństwu monarchii pruskiéj. Z tego powodu król ani chwili nietracił i powołał pod chorągwie całą siłę wojenną kraju, na którą dziś z dumą i radością spogląda. Nie szuka wojny, niechce niczyich praw ograniczać, ani narzucać nikomu projektów, ale żąda urządzeń dla całéj ojczyzny, które odpowiadają interesowi Niemiec i Europy i prawom, które jemu Bóg powierzył. Ma więc słuszne prawo i dopóty stać będzie pod bronią, dopóki niewyjedna powagi temu prawu. Spodziewa się, że wystąpienie Pruss zbrojno broni tego prawa i dla tego żąda od deputowanych uchwalenia środków, za pomocą których cel będzie osiągniętym. Spodziewa się, że w chwili téj umilkną wszystkie stronnictwa, a za hasło przyjmą: w wierności zgoda, w jednym duchu zaufanie Bogu.

Mowę tę w końcu przyjęli wszyscy obecni, tak deputowani, jakoteż widzowie z wielkiém uniesieniem. Król JMość następnie opuścił salę śród trzechkrotnego: niech żyje!

Frankfurt, 15. Listopada. — Z źródła zupełnie pewnego dowiadujemy się, że tu wkrótce przybyć ma książe pruski, naprzód dla przejrzenia wojska. Słychać jednak zarazem, iż książe obejmie dowództwo naczelne nad utworzyć się mającą wielką armią zachodnią i stanie główną kwaterą w okolicy Renu środkowego. — Z drugiéj strony podania dosyć wiarogodne z źródeł rozmaitych, które dawniéj o utrzymaniu pokoju z wielką pewnością mówiły, dzisiaj daleko smutniéj się odzywają. W Austryi, Bawaryi i Wyrtembergu zbroją się nie żartem; o zawieszeniu przygotowań do wojny niema tam mowy. Przytém też ruchy cokolwiek powolniejsze wojska podobno tylko ztąd pochodzą, że przygotowanie materyałów wojennych dla rezerw z większemi cokolwiek trudnościami było połączone. Ze strony nieprzyjacielskiéj podobno wtedy tylko od rozstrzygnienia sprawy szablą odstąpią, jeżeli Prussy pryncypalnie się poddadzą. — Reakcya w elektorstwie heskiem umie robić postępy. Żale przerażające dochodzą do uszu naszych od mieszkańców nieszczęśliwych kraju zajętego. Uciskiem najsroższym obarczają owych biedaków, na utyskiwania ich dają im w odpowiedzi, że to są skutki konstytucyi, i radzą im, aby się wielkich, jak je nazywają, »niedorzeczności konstytucyjnych« wyrzekli.

Deutsche Reform umieszcza następny objaśniający artykuł o stanowisku pruskiéj polityki: »Wzruszenie ludności pruskiéj z powodu stanu politycznych stosunków zwiększa się coraz bardziéj; i w rzeczy saméj nigdy jeszcze patryotyczny udział w rozwiązaniu kwestyj politycznych nie był więcéj słusznym jak dzisiaj. Z zapałem i podniesieniem ducha naród pruski idzie za postanowieniami swego króla, a jest to godném czci i chwały naszego ludu z wiernością i gotowością ku poświęceniu mierzyć się nawet z niebezpieczeństwem wojny. To zaszczytne usposobienie podniosło Prusy do obecnego stanowiska; ożywia ono, mimo wszelkiego rozdwojenia, nieprzerwanie obywateli pruskich, jak tego nowy dowód mamy.

Nawet niepokój rozszerzony w niektórych stronach względem zamiarów rządu dla tego tylko znajduje jakąś podstawę, że się spotyka z wytężeniem pełném niecierpliwego oczekiwania, a ludzie znajdujący się w takim stanie wzburzenia przystępni są tak dobrze nieusprawiedliwionéj trwodze jak przesadzonym nadziejom i złudzeniom. Niepodobna wyjaśnić tego zamętu pogłosek i podejrzeń, budzących się z każdym dniem na nowo; a obawy choćby nawet nie były uzasadnione faktami usprawiedliwiają się same przez się bardzo naturalnie. Nie odwiodą nas one dla tego od polegania z zupełną ufnością na rzetelnym udziale wojsk pruskich w téj pracy rządu. Naród pruski z odwagą odpowiednią jego wykształceniu i potędze popierać będzie żądania, które kładzie rząd dla honoru pruskiego imienia i ze względu na polityczny stan rzeczy, jednakowoż bez pociągnienia za sobą nieocenionych, ciężkich następstw wojny.

Ten stan rzeczy będziemy chcieli w kilku rysach zreasumować, ponieważ ważną jest rzeczą, ażeby dalsze kroki rządowe, jak niemniéj pretensye stronnictw względem niego, sądzone były ze stanowiska rzeczywistego a nie urojonego.

Trzy są sprawy, do których się odnosi kwestya wojny lub pokoju i które wywołują szczególniéj udział publiczny: Niemiecka, El. Heska i Holsztyńska. Sprawa niemiecka jest właściwie główną; a jeżeli dwie

drugie przyszły do obecnego znaczenia nader wielkiego, to tylko przez wzgląd ich stosunku do owéj głównéj kwestyi.

Ze względu na główną niemiecką sprawę niemożemy szukać punktu, na którym się opiera teraźniejsze położenie Prus po za uchwałą książęcego kolegium z Października b. r. Znajomy raport w imieniu jego złożony, zgodnie z opinią rządu pruskiego oznajmia, że konstytucya unii obecnie nie jest wykonalną, że zatém przedewszystkiem usunąć ją z widoku potrzeba. Zgodzono się również, że w interesie Niemiec trzeba naprzód mieć na uwadze ustanowienie związku obszerniejszego, a jako droga ku niemu mają służyć wolne konferencye. Atoli w reorganizacyi konstytucyi ogólno-niemieckiéj dwa punkta dla polityki pruskiéj musiały być koniecznie ważne: z jednéj strony równość obu wielkich mocarstw, z drugiéj uznanie prawa wolnego jednoczenia. Przy tém wszystkiém kładziono naprzód: nieuznanie sejmu Rzeszy za organ Rzeszy niemieckiéj, prawnie istniejący.

Z tych punktów rząd pruski nie przeszedł w dalsze stadyum negocyacyi, niechce i nie może iść daléj. Spojrzymy teraz czego już dopięto dla pogodzenia sprzecznych żądań: gabinet austryacki oświadczył się gotowym do bezzwłocznéj rewizyi statutów Rzeszy na drodze wolnych konferencyi przez Prusy proponowanéj. Jako zasadę przyszłego prawa Rzeszy przyznaje prawo wolnego jednoczenia, a w nadziei zarządzić się mających konferencyi już się nieupiera przy uznaniu sejmu Rzeszy jako organu centralnego dla całych Niemiec, żąda tylko, ażeby Prusy dopóki ich własne prawa ograniczonemi nie będą, niemieszały się do spraw wewnętrznych tych krajów, które się porozumiały z Austryą względem wspólnego traktowania ich spraw.

To ostatnie żądanie stosuje się obecnie do elektorstwa heskiego. Były minister spraw zagranicznych w imieniu rządu pruskiego i przez wzgląd na prawa Prus podwójne uczynił zastrzeżanie przeciw wystąpieniu sejmu Rzeszy jako rzeczywiście uprawnionemu organowi całéj Rzeszy i przeciw całemu możliwemu naruszeniu wojskowego stanowiska Prus. Innego powodu do interwencyi nie było, gdyż żadna strona w Hessyi nie żądała od Prus pomocy w załatwieniu wewnętrznego sporu. Jakkolwiek rząd pruski życzył sobie przywrócenia konstytucyjnego stanu rzeczy w Hessyi, że wszakże tylko interes politycznego i wojskowego stanowiska Prus skłaniał do obsadzenia Hessyi elektorskiéj.

»Zachodzi teraz pytanie o ile przy zmienioném położeniu kwestyi Rzeszy, kwestya interwencyjna przeszła także w nowe stadium. Skoro sejm Rzeszy nie kładzie już Prusom dawnego żądania to jest uznania, jeżeli się ogranicza na działaniu w zakresie tych, którzy go zesłali i powołali i skoro to nowe stanowisko wyraźnie przez Prusy i Austryą ma być zastrzeżone, to wtedy musiałby upaść pierwszy główny punkt pruskiego zastrzeżenia i powstałby tylko na uwadze wzgląd wojskowy przy interwencyi. W takich więc przypuszczeniach i przy takich warunkach Prusy obsadziłyby drogi wojenne, a choćby Austrya zaprzeczała politycznego prawa interwencyi, to musi przyznać wojskowe. Że do uznania tego najważniejsze skłaniają pobudki, nie ulega wątpliwości, a dla usunięcia téj chwilowéj konieczności byłyby potrzebne gwarancye obowiązujące i traktatom odpowiednie tak przez uroczyste oświadczenie pokoju względem Prus, jako przez ubezpieczenie komunikacyi na trzech wojskowych drogach i porozumienie się względem ich obsadzenia.

»Co się tyczy sprawy holsztyńskiéj, Prusy nie zaprzeczyły nigdy swego zobowiązania się w przywróceniu sprawiedliwego i trwałego pokoju i mimo nalegania wszystkich europejskich mocarstw nie dadzą się nigdy nakłonić do wystąpienia gwałtownego przeciwko księstwom. Aczkolwiek teraz, kiedy ztąd proponowano przyjazne załatwienie sprawy, a propozycya ta rozbiła się o opór rejencyi, Prusy nie mają już w swojém ręku środków rzeczywistéj i skutecznéj opieki, to przecież rząd nasz sprzeciwiać się będzie gwałtownéj interwencyi w księstwach, ani też jako złośliwe roznioły pogłoski, nie dozwoli przejścia przez kraje pruskie wojskom obcym na ten cel przeznaczonym.«

W Saksonii ministeryum ogłasza 300 tal. nagrody, kto odkryje sprawcę psującego druty telegraficzne, gdyż ciągłe ich w różnych miejscach przerywanie nie dozwala prowadzić ciągłych korespondencyi, ani też dopilnować szkody.

Szlezwig i Holsztyn.

Na notę hr. Thun-Hohenstein prezydenta Bundestagu rządowi Szleswicko Holsztyńskiemu przesłaną pod do. 30. z. m. odpowiedź nadeszła pod datą: Kiel 5. Listop., niezmiernie obszernej treści, w której rząd oświadcza, że »nowe doswiadczenie stwierdziło tę polityczną naukę, iż każde państwo najprędzéj do pożądanego dojdzie celu, jeżeli polegając na sobie samém, własnemi go otrzyma siłami.« Odpowiedź pomieniona temi kończy się słowy: »Księstwa postanowiły obstawać przy dobrem prawie swojém aż do ostateczności. Zechcą one doczekać się, jeżeli można, aż niemieccy książęta prawo to zdeptać się odważą, broniąc poprzednio podobnego. Będziemy oczekiwać tego z zimną krwią, bo jeżeli postanowiony jest nasz upadek, najzaszczytniéj nam będzie, jak dla Niemiec najhaniebniéj — upaść przez Niemców.« Rząd księstw dowodzi w 6 punktach praw swoich i złamania umowy łączącéj je z koroną duńską, przez samowolne wcielenie księstw do Danii i targnięcie się konferencyi londyńskiéj mocarstw na prawa ich dziedziczne.

Austrya.

Wiedeń, d. 17. Listopada. — Prezes ministerstwa ma dzisiaj wyjechać w podróż ku Pradze. Po nadzwyczajnem podnoszeniu się papierów na giełdzie nastąpiło dzisiaj znów bezdenne spadanie; rzecz prosta, spodziewane zawarcie pokoju do tego stopnia wyzyskiwano, iż reakcya nastąpić musiała, gdyż doniesienia urzędowego o zgodzie wciąż jeszcze nadaremnie wyglądają. — Okręt Lloydu Europa, który d. 14. t. m. zawinął do Triestu, przywiózł wiadomość ważną z Hongkong 27. Września, że powstańcy biorą górę nad wojskami cesarskiemi.

Jeden z dzienników węgierskich zamieścił korespondencyą z Konstantynopola z dnia 10. Października o wychodzcach węgierskich, w której pomiędzy innemi stoi, co następuje: Na początku miesiąca tego mówiono w stolicy tureckiéj powszechnie, że los wychodzców węgierskich w Kiutahia ma się rozstrzygnąć, że Austrya nieopiera się puszczeniu na wolność wszystkich internowanych — z wyjątkiem Koszuta. Porta zaś odpowiedziała: wszyscy albo żaden, co się zresztą za zdaniem internowanych zgadza, którzy za żadną cenę niechcą się rozłączyć; oświadczają oni bowiem, że wszyscy jednéj i téj saméj sprawie służyli, za też samą cierpieli, i wszyscy jednakże podzielają nadzieje. Wychodzcy przepędzają czas swój na czytaniu, pisaniu, piją kawę, palą lulki, a wieczór zabijają kilku robrami wista; Maurycy Perczel cokolwiek weselszy od chwili przybycia żony i dzieci swoich, wszyscy witali nowoprzybyłych z takąż samą radością, jak Perczel sam. Syn młodszy Koszuta widocznie oczarował mahometanów; tyle mu znoszą podarunków, że malec niewie w końcu, co już z niemi począć. W przypadku puszczenia na wolność internowanych, zamyśla Perczel i hr. Kaźmierz Bathiany udać się do Paryża, Koszut zaś, jeżeli mu także uda się wolność odzyskać wybiera się do Londynu. Przez panią Perczel otrzymała emigracya znów kilka książek węgierskich, powiększéj części dzieje rewolucyi, gazety, i t. p. Wystawić sobie można, z jaką chciwością oni je sobie wydzierają.« — Pesti Naplo ma wiadomość z Wiednia, że w tych dniach kwestya zaprowadzenia monopolu tabaki w Węgrzech w ten sposób rozstrzygniętą została, że monopol ten dnia 1. Lutego r. p. w całéj obszerności w życie wprowadzonym będzie. Od pewnéj ilości, do własnego użycia przeznaczonéj — ustanowiono podobno 30 funtów rocznie — opłacać się będzie 1—2 krajcarów jako uznanie monopolu. Daléj produkujący niema koniecznego obowiązku, aby produkt swój skarbowi sprzedawał, ale może takowy także za granicę wyprowadzać, powinien tylko w pewnym oznaczonym czasie oświadczyć, czy zbiór swój dla kraju, czy dla zagranicy przeznacza. Nakoniec wyznaczono podobno termin zawiły — mówią 3-miesięczny — do wyprzedania zupełnego zapasów tabacznych. — Liczba mieszkańców miasta Pesztu dochodzi według popisu najnowszego do 82,612 głów, a zatem znacznie się zmniejszyła.

Wiedeń. — Pomysły »rękopismu południowo niemieckiego« zaczynają znów wziętości pralitycznéj nabierać. Prusy żądają w elektorstwie heskiem linii demarkacyjnéj, która niczem więcéj niejest jak cokolwiek cofnioną linią nad Menem. Powtarza się więc: że dualizm, połączony z ogólną mediatyzacyą, będzie podstawą wolnych narad, będzie najbliższą przyszłością Niemiec. Austrya używa teraz swoich związkowych bregenckich, jak kowal kleszczy, a w nagrodę bundestagiem ich ludzi. Na dnie duszy zaś spoczywa myśl ukryta, iż nadeszła już chwila, gdzie ciało większe powinno pomniejsze przyciągnąć i spożyć. Przedewszystkiem stanowczy wywiera skutek powód ten, że z państewkami pomniejszémi zamyślają zarazem ognisko rewolucyjne Niemiec zniweczyć i anarchii koniec położyć. Doświadczenia, jakie Austrya od wieków z Bawaryą zrobiła, mogą jedynie politykę gabinetu skłonić do zasad księcia Kaunitza, które oświadczają, że tylko od wcielenia całych brzegów Dunaju aż do rzeki Lech, jako conditio sine quo non, bezpieczeństwo cesarstwa zawisło. — Metternich byłby teraz z okoliczności czasu niewątpliwie korzystał; ale epigony jego więcéj się bawią dyplomacyą, aniżeli polityką. Szczególniéj uderza łagodność tonu, z jaką się dziennik Oesterreichische Correspondenz przeciw możnemu sąsiadowi niemieckiemu odzywa. Jeżeli na teatrze wojny w Hessach niestoczą bitwy podobnéj do bitwy pod Nawarinem, wtedy wojna, albo zostanie usuniętą, albo się do wiosny przewlecze. Na zewnątrz wciąż się zbroją. — Właśnie w téj chwili wśród deszczu ulewnego wlecze się pułk kroacki do dworcu kolei żelaznéj, zkąd go do Czech przewieźdź mają. Co to za szkaradny widok! Prawdziwe straszydła, blade wychudłe, ponure i milczące. Około człowieka 40 letniego, ale już z posiwiałemi włosami, idzie chłopak 16-letni, któremu się zaledwie puch na brodzie posiewa, i to taka mięszanina wieku, wzrostu i postawy, jak kiedy którego schwytano. Kroacya, banat i Węgry południowe są tak opustoszałe i wyludnione, że dosłownie tylko starcy, kobiety i dzieci pozostały. I ta dzicz walczyć ma za wolność pozorną dla Niemców! — Słychać, że hr. Montecuculi, którego Radetzkiemu jako komisarza cywilnego do boku dodano, został z urzędu zsadzony za frymarkę jakąś papierami skarbowemi.

Organizacya Galicyi jak zapewniają dzienniki tutejsze już jest zupełnie gotowa, i lada dzień wyznaczoną zostanie komissya mająca się zająć wprowadzeniem w życie nowego patentu.

Czytamy w dziennikach wiedeńskich wiadomość o przybyciu do Wiednia dwóch włościan Wojciecha Zawady i Marcina Bednarza, jako delegowanych 16. gmin do złożenia na ręce cesarza zażalenia w przedmiotach gminy. Nie wiemy, z któréj okolicy kraju naszego wysłańcy owi pochodzą.

Litografowana korespondencya donosi z Krakowa o znacznych siłach rossyjskich zbliżających się ku granicy Gallicyjskiéj i wzdłuż jéj rozciągnąć się mających. Listy z Tarnopola i Czerniowiec mają toż samo potwierdzać.

Pobór przyszły nie według gmin ma się odbyć ale według okręgów, a tymczasowo uwolnieni stawić się mają dopiero po przejściu obowiązkowych wszystkich siedmiu klas lat stawiennictwa.

W niższéj Austryi rozpisany już został podatek na zasadzie patentu z dn. 10. Października r. b. Według tego podatek gruntowy wynosi 16% czystego dochodu kadastralnego jako podatek zwykły, a trzecia znów część tego jako dodatek nadzwyczajny, tak, że od 100 złr. czystego dochodu podatek wyniesie 21 złr. 20 kr. — Podatek domowy tyleż ma wraz z dodatkiem wynosić, wyjąwszy w miejscach gdzie podatek ten nigdy nie był w użyciu, tam bowiem wynosić ma nie 16 ale 12%, podatek przemysłowy i dochodowy według nowych przepisów również pobieranym będzie.

Donoszą jakoby Pruscy ajenci znaczną ilość bydła a osobliwie koni wykupywali po Galicyi.

Z dniem 1. Grudnia mają być puszczone w obieg nowe banknoty po 5 i 10 złr., a dawne z wolna ściągane.

Dnia 16. Listopada. — Tutejsza śledzcza komissya wojskowa skazała dwa dzienniki na kary pieniężne na dobroczynne cele za umieszczanie wiadomości o ruchach wojsk, a mianowicie: Fremdenblatt na 100 złr. a Soldatenfreund za dwukrotne przekroczenie tego zakazu na 200 złr.

Praga, 14. Listopada. — Dziennik tutejszy Union zakazany został na czas trwania stanu oblężenia, a to z powodu, jak brzmi wyrok komissyi wojskowéj śledczéj w Hradczynie: »namiętnych, rządowi nieprzyjaznych artykułów wstępnych.« Lloyd donosi, że artykuł tego dziennika w numerze z dnia 10. b. m, gdzie pociski miotane są na politykę gabinetu, a osobliwie na prezesa ks. Schwarzenberga, był najbliższym tego zakazu powodem. Tym sposobem partya czeska najpotężnéjszy swój organ straciła, i Czechy nie będą miały dziennika, któryby równoważył dążności niemieckie Dziennika Konstytucyjnego.

Wojenne wieści krążą nieustannie. Mimo wszelkiego podobieństwa utrzymania pokoju, wieści te zaczynają nabierać wiary, bo czytamy po rogach ulic wezwanie namiestnika powołujące wszystkich urlopowanych czwartych liniowych batalionów i pierwszych landwery do stawienia się natychmiast pod chorągwie. (Wyraz natychmiast oznaczony na plakacie wielkiemi literami.) Inne rozporządzenie namiestnika wzywa nieobecnych popisowych do stawienia się w ośmiu dniach w właściwych urzędach, celem zadosyć uczynienia wojskowości. W mieście zakładają nowe szpitale, wezwano lekarzy cywilnych do służby szpitalnéj za dyetą 3 złr., chirurgów za $1\frac{1}{2}$ złr. po kraju zapowiedziano znaczne kwaterunki.

Peszt. — Twierdza Munkacs z powodu szkodliwego wpływu na zdrowie więźniów nie będzie już więcéj przeznaczoną na więzienia polityczne, a znajdujący się tam więźnie gdzieindziéj przeniesieni zostaną.

Następujący okazał się rezultat spisów ludności według Konstytucyjnego Dziennika z Czech: Węgry zajmują przestrzeń $3233\frac{3}{4}$ mil kw. (po odłączeniu od tego kraju Siedmiogrodu Serbskiego Województwa, Kroacyi, Dalmacyi, Słowenii i Pogranicza) z ludnością 8,014,185. Z tych przypada na dystrykt Peszteński $620\frac{1}{2}$ mil kw. 1,653,034 m.; na Preszburgski 649 mil kwadr., 1,768,442 m.; na Oedenburgski $641\frac{3}{4}$ mil kw., 1,724,350 m.; na Koszycki $708\frac{1}{4}$ mil kw., 1,412,785 m.; wreszcie na Warażdyński $614\frac{1}{4}$ mil kw. a 1,455,874 mieszkańców.

Francya.

Paryż, d. 17. Listopada. — Monitor zamieszcza dziś dekret L. Napoleona powołujący 40,000 rekrutów pod chorągwie, z klasy zeszłorocznéj, która wynosi 78,500 głów. Minister taki w sprawozdaniu do prezydenta kładzie powód: w czasie wypadków politycznych w Niemczech, acz poselstwo zapowiada ścisłą neutralność Francyi dopóty, dopóki francuzki interes i równowaga europejska nie będą zagrożone, jest rzeczą przezorności, zgromadzić w okręgach wojskowych północy i wschodu dostateczną liczbę wojska, aby stawić czoło wszelkim wypadkom. Półurzędowy Constitutionnel taki daje komentarz do ostatniego rozporządzenia: wiadomości z Niemiec, acz nowsze wypadki po sprawie pod Fuldą nie wydarzyły się, tego są rodzaju, że mogą obudzać obawę, skoro się zapatrzymy na położenie państw niemieckiego bundestagu, w skutek ostatnich wypadków. Okoliczności zmieniły zatargi powstałe pomiędzy koronami, na narodowe, podżegając namiętności patryotyczne. Rządy poznają wielkość niebezpieczeństwa, które zagraża spokojności środkowéj Europy. Ożywia je zamiar zgody i nie należy wątpić, że uda się ich usiłowaniom utrzymać pokój. Trudno atoli nowy żywioł utrzymać w karbach posłuszeństwa, który się obudził przez spór powstały pomiędzy koronami i nie można taić przed sobą, że nieprzewidziane wypadki mogą nastąpić każdéj chwili, z powodu zawikłań niemieckich. Jedném słowem: całe Niemcy stoją pod bronią, rzeczą jest nieodbicie potrzebną, aby w tym stanie spraw Francya uzupełniła swoję armią. Rząd ogłosił w poselstwie, że Francya dopóty będzie przestrzegać neutralności, dopóki interes francuzki nie będzie zagrożony, ale potrzeba umieć téj neutralności wyjednać każdéj chwili uszanowanie; ten jest cel powołania jednéj części kontyngensu z roku 1849.

Reprezentant Chavoix, uwięziony po nieszczęśliwym pojedynku, siedział w więzieniu do dnia wczorajszego, gdzie w skutek uchwały zgromadzenia narodowego na wolność wypuszczony został.

Postanowiono strazburską dywizyą powiększyć o 4 pułki, potém powołano 40,000 nowego rekruta, a to na poparcie przytoczonych powodów w Monitore, że w Niemczech korony się kłócą. Temu teraz nie wierzą, jak nie wierzą Monitorowi i Constitutionelowi, chodzi nawet pogłoska, że w wyższych kołach obawiają się, ażeby uzbrojenia w Niemczech i Rossyi nie były wymierzone przeciw Francyi. To przypuszczenie tak jest prawdopodobne, że je nawet za pewność ogłasza komitet demokratyczny w Londynie ludom, w manifeście z 10. Listopada. Rzeczą jest uwagi godną, że nawet l'Ordre, dziennik całkiem konserwatywny, dziś ten manifest przedrukował, w którym siły zbrojne monarchicznéj reakcyi podane są na 1300000 żołnierza. Manifest ten kończy się temi słowy: precz z wojną narodową obywatele! Przedziały położone pomiędzy narodami, któremi się podzielili despoci, dla nas nie istną, połączone ludy mają tylko jednę chorągiew, na których krwią naszych męczenników, przynoszącą owoce zapisaliśmy: rzeczpospolita uniwersalna! Pod tym manifestem są podpisane: komitet francuzkich socyalistycznych wychodzców, nieustająca sekcya komitetu polskiéj demokracyiw Londynie, komitet niemieckich socyalistycznych wychodzców, komitet niemieckich robotników i pełnomocnicy demokratycznego towarzystwa Węgrów w Londynie. Wielki strach padł na przemysłowców i stan kupiecki, w skutek tego dekretu, nakazującego nabór do wojska. Ma to być dopiero początek uzbrojeń. Changarnierowi miano ofiarować dowództwo nad armią obserwacyjną wschodnią i buławę marszałkowską, czego przyjąć nie chce. Okoliczność ta miała tak wielki wpływ na giełdę, że niektóre interesa spadły o 40 prC.

Ludwik Napoleon rozkochał się w młodéj aktórce Magdalenie Brohan z teatre français.

Jeden z dzienników podaje nowe szczegóły o zniesioném niedawno, ale tylko zatajoném w istocie, towarzystwie grudniowém. Przed miesiącem liczyło ono 28,000 członków wpisanych; z tych 14,000 płaciło na miesiąc po 50 centymów, co wynosi 7 do 8 tysięcy franków miesięcznie. Członkowie, którzy nie składkują, są właściwymi ajentami towarzystwa, zawsze na jego zawołaniu i gotowi do każdéj usługi; a ponieważ składają się z szynkarzy, kominiarzy, lokai, odźwiernych, markierów etc. etc. szpiegują na wszystkie strony z niesłychanym sukcesem tak, iż sam Carlier ściślejszych i dokładniejszych raportów miéć nie może, jak prezes towarzystwa grudniowego. Raporta te składają się codziennie, a do godziny 4. po południu, w wielkiéj skrzyni na podwórzu jednego domu wywieszonéj. O godzinie 4. skrzynię tę zdejmują wyznaczeni do tego urzędnicy, czytają raporta, wyciągają co najważniejsze i rezultat podają piśmiennie prezydentowi. Główni przeciwnicy prezydenta, mianowicie Changarnier, są otoczeni bez przestannie szpiegami, którzy wszędzie włóczą się za nimi i tém są gorliwsi, że z własnéj ochoty i bezpłatnie zacny ten urząd pełnią. Towarzystwo ma liczne afiliacye po prowincyach, a w ostatnich czasach mocno się rozmogło między robotnikami w rozmaitych warsztatach. Prezydent jego jest członkiem mającym ogromną i tajemniczą władzę w swém ręku, podobną do władzy niegdyś naczelnika assasinów.

Pressa z powodu wydanego sobie procesu powtórzywszy cały artykuł, ale już pod tytułem: Osobista polityka prezydenta rzeczypospolitéj kładzie następne uwagi: »Dziś rano Pressa zabraną została w biórze. Za co? Za to iż ogłosiła pod tytułem: »Poselstwo prezydenta rzpltéj do zgromadzenia narodowego,« dokument powyższy złożony wyłącznie z cytacyj wziętych z trzech bardzo pięknych tomów tworzących dzieła L. N. Bonapartego. Akt oskarżenia ułożony jest w tych niepojętych słowach, które powtarzamy: »Obwiniony, przez umieszczenie wspomnianego artykułu zawierającego powyżéj rzeczony dokument, ze złą wiarą ogłoszony, tudzież wiadomość fałszywą i pismo z fałszowane, kłamliwie trzeciemu przyznane, gdy wiadomości te i pisma mogą zamieszać pokój publiczny. — Czyż nie mówiliśmy przed kilkoma miesiącami, że wkrótce reakcya niewiedząc na kogo się już ma zwrócić, ścigać będzie jako buntownicze opinie, — Wybranego na dniu 10. Grudnia.

Zamieszać pokój publiczny!.... Czem? przedrukowaniem cytacyj, które były przedrukowywane, litografowane, autografowane i rozdawane we wszelakiéj formie, po wsiach, w miastach i na przedmieściach, po warsztatach i to w milionowych egzemplarzach przez dwa miesiące od 10. Października do 10. Grudnia 1848; przedrukowaniem cytacyj, które niemało się przyczyniły do zwiększenia liczby głosów danych panu Ludw. Nap. Bonaparte.

Zamieszać pokój publiczny!..... Jakim sposobem? Czyż to co było niewinnem przed elekcyą L. N. Bonaparte przestało niém być późniéj Którzyż to przysięgli uwierzą, że pan prezydent rzpltéj jest demagogiem lub anarchistą, i że napisał coś takowego, co może zamieszać pokój publiczny.

Pismo kłamliwe trzeciemu przyznane?.... Jestże w dokumencie, aby słowo nienależące do pana prezydenta rzplitéj, i któregoby on sam nienapisał. Szesnastoma laty wprzódy, zanim rzplita ogłoszoną była we Francyi, już on uczynił wyznanie wiary republikanckie w r. 1832: »Według powyższych opinii, przekonać się można, że me zasady są zupełnie republikanckie.« Ani jednego słowa, ani jednéj myśli nie przyznano mu, któreby nie były jego własne.

Wiadomość fałszywa!.... Cóż tu jest coby było podobném do »wiadomości« prawdziwéj lub fałsyywéj w dziele tém wyłącznie filozoficznem.

Dokument ze złą wiarą ogłoszony!.... Czyż mogliśmy na chwilę przypuścić, że wszyscy co się stali pomocnikami i pochlebcami prezydenta rzeczypospolitéj dzieł jego nie czytali i nie poznali ich po odczytaniu pierwszego paragrafu. Zatém ci, co pochlebiają prezezydentowi rzeczypospolitéj, schlebiają mu poznawszy go, nieodczytawszy i niezgłębiwszy jego dzieł; my zaś cośmy nigdy nieschlebiali umiemy na pamięć wszystko co napisał, bo za każdą razą, kiedy nam się zdarzy być niespokojnym, smutnym, zniechęconym, w jednym z trzech tomów szukamy dowodów i przekonania, że go zwodzą, nadużywają, że prawdziwy Ludwik Napoleon Bonaparte jest ten sam, któregośmy kandydaturę popierali i którego wszelkiemi sposobami staramy się jeszcze wyrwać szkodliwym wpływom, które wyrugowały z jego pamięci własną politykę, politykę jego osobistą a nie politykę jego ministrów. W ten sposób wyjaśnia się tytuł: poselstwo, dany dokumentowi ogłoszonemu wczoraj w Presse. Byłto jeden pewny i najwyższy środek, któregośmy chcieli użyć, aby przełożyć pod oczy prezydenta rzplitéj, co on myślał czuł jako wygnaniec w Aranenbergu i więzień w Ham. Celu tego dopięliśmy w zupełności.

Utrzymujemy, że prawdziwe poselstwo, to jest: wiernie oddające myśl wybranego w dniu 10. Grudnia, my ogłosiliśmy, i że nie będzie prawdziwym ten dokument, który Constitutionnel na jutro w Monitorze zapowiedział.«

Hiszpania.

Madryt, 11. Listopada. — Arcybiskupom z Toledo i Sevilli królowa insignia kardynalskie osobiście wręczyła.

Włochy.

Z Florencyi pisze Monitore toskano, że wielki książe nadał prezesowi rzeczypospolitéj francuskiéj wielki krzyż orderu zasługi św. Józefa.

Rzym, 9. Listopada. — Rada gminna miasta Rzymu uchwaliła na poza wczorajszém posiedzeniu nadzwyczajném, aby Montalembertowi wręczyć dyplom obywatelstwa rzymskiego, i dla uczczenia go wybić medal z jego popiersiem. — Urządzono na nowo posadę jeneralnego dyrektora policyi na całe państwo rzymskie, jak to dawniéj było; i ważny urząd ten znanemu Rufini powierzono.

Turyn, 12. Listopada. — Wczoraj na posiedzeniu senatu nowi senatorowie złożyli przysięgę. Prezes zgromadzenia oznajmił izbie deputowanych, że rozpoczęto z Francyą układy o zniżenie opłaty pocztowéj, z czego spodziewa się skutku pomyślnego.

Anglia.

Korrespondent wiedeński gazety Times utrzymuje, iż ma wiadomość z dobrego źródła, iż prezes ministerstwa austryackiego upiera się przy tem, ażeby Prusy unią formalnie rozwiązały, do swych obowiązków związkowych powróciły i w pacyfikacyi Holsztynu udział brały. Austrya dawniejsze godło swoje: »festina lente« porzuciła, gdyż armii swojéj 600,000 dłużéj nadaremnie utrzymać nie może, i tych kilku tygodni pogodnéj pory roku, jaka o te czasy zazwyczaj bywa, niechce zmarnować. W obec tych okolicznosci hr. Bernstorf do gabinetu pruskiego niewstąpi, wie on albowiem bardzo dobrze, że przyjdzie niezawodnie do wojny, jeżeli Prussy we wszystkiem nieustąpią. Wieczorem dnia 6. zaszła nader burzliwa rozmowa po między nim a księciem Schwarzenbergiem, i dyplomata pruski w takiem zadumaniu do domu powrócił, iż to uwagi przyjaciół jego nie nieuszło. Drugie spotkanie nastąpiło dnia 7., i dwie godziny trwało, a mimo drzwi podwójnych głosy gniewliwe obydwóch dyplomatów do uszów osób w przedpokoju czekających dochodziły. Niepodlega wątpliwości najmniejszéj, że Prussy albo poddać się muszą albo zwyciężyć, lub będą zwyciężone. List ten pisany jest dnia 8. m. b. — Konferencye warszawskie i zbliżające się wstąpienie całéj zbiorowéj Austryi do związku niemieckiego spowodowały wymianę nót pomiędzy gabinetem londyńskim a rządem austryackim. Lord Palmerston zapytał księcia Schwarzenberga, czy Austrya przywracając na nowo bundestag myśli się trzymać układów z r. 1815. przy czem zwrócił uwagę, że przystąpienie krajów do związku niemieckiego, które według układów do niego nienależały, bez przyzwolenia mocarstw, które tamte podpisały, sprzeciwiałoby się wszelkim przepisom prawnym.

— Onegdaj odbył się bal na korzyść wychodzców w sali gieldowéj, który mimo zaczepek poprzednich rozmaitych dzienników reakcyjnych był bardzo licznym. Dochód czysty wynosi podobno de 1000 funtów szterlingów. Transparent, przedstawiający pałac kryształowy wystawy przemysłowéj, wzbudził podziwienie powszechne.

Na kongresie pokoju, który we wtorek odbył posiedzenie publiczne, najwięcéj odznaczała się mowa Cobdena, który stowarzyszenie pokuju bronił przeciw zarzutowi, jakoby ono usiłując w chwili obecnéj sprowadzić rozbrojenie powszechne, goniło za urojeniem. Dowodził, że jest raczéj nierozsądkiem, łudzić się, iż obecny stan zbrojnego pokoju na długo utrzymać się może. W przeciągu mniéj aniżeli pięciu lat zbankrutowałyby wszytkie państwa europejskie; Austrya wiadomo dawno już bankrutem, a Francya, Prussy i Austrya w obec ich olbrzymiego etatu wojskowego niezadługo by za nią poszły. W chwili obecnéj stoi do 4 milionów mężczyzn, kwiat młodzieży europejskiéj, pod bronią, zabijając czas bezczynnie, kiedy kobiety role uprawiać muszą. Celem kongressu pokoju jest, zjawiskiom takowym przez środki moralne zapobiegać, i stan z duchem chrześciaństwa zgodniejszy sprowadzić.

Ciąg dalszy składek dla pogorzelców miasta Krakowa, złożonych na ręce obywatela A. Sobeckiego:

Obyw. Lipski z Lewkowa nadesłał składki z pow. Odolanowskiego 375 Złt. $4\frac{1}{2}$ gr., a mianowicie: z wsi Uciechów 12 Złt., z Części X. Krotoszynskiego w pow. Odolanowskim położona, mianowicie wsie Daniszyn, Janków zaleśny, Orpiszew, zebrane przez ob. Andersa 18 Złt. $19\frac{1}{2}$ gr. — Powtórna składka pzez X. Czerwińskiego zebrano 217 Złt. 11 gr., a mianowicie wsie Górka przedni 3 tal. 4 sgr. Tarkały wielkie i małe 5 tal. 16 sgr. Wierzbne 2 tal. 7 sgr. Bogdaj 3 tal. 1 sgr 4 fen. Nabyszyce 3 tal. 13 sgr. 4 fen. Ruszyce 3 tal. 13 sgr 4 fen Świeca 6 tal 17 sgr. Granowiec 1 tal. 16 sgr. 6 fen Boników 2 tal. 18 sgr. 7 fen. Glinica, Kaczusza i Baby 4 tal. 16 sgr. 10 fen. — Składka z Wielowsi zebrana przez ob. Kozłowskiego 13 Złt. 8 gr. Składka z Masanowa zebrana przez ob. Dachowskiego 15 Złt. 6 gr. Składka z parafii Lewkowskiéj zebrana pr. Marcina Stempniaka cechmistrza bractwa Najśw. Panny Maryi i Gorsktego 60 Złt. 16 gr. Ob. Parczewski Ignacy 20 Złt. Ob. Zech 10 Zł. X. Senftleben z Ociąża składki 8 Złt. 4 gr. Ob. J. Neyman z Krobi nadesłał składki 2 tal. 15 sgr.

Ogółem wpłynęło 7494 Tal.

LIST GOŃCZY.

Pociągnięty do śledztwa za kradzież Franciszek Pospychała wyrobnik ze Suchego lasu, którego rysopis poniżéj jest umieszczony, dziś po południu około godziny drugiéj w sposób dotąd niewiadomy z podwórza fronfestowego zemknął.

Wzywamy więc każdego, któremu miejsce pobytu Franciszka Pospychały jest wiadome, aby natychmiast najbliższéj władzy sądowéj lub policyjnéj o tém doniósł, te zaś jako też wszystkie władze komunalne upraszamy, aby na Franciszka Pospychałę baczne miały oko, a w razie zdybania przyaresztowały i do nas odstawiły.

Rysopis. — Miejsce urodzenia Sobota, miejsce pobytu Suchy las, religii katolickiéj, wiek 25 lat, wzrost 5 stóp 4 cale, włosy ciemnoblond, czoło wypukłe, brwi ciemnoblond, oczy brunatne, nos podługowaty, usta zwyczajne, broda golona, zęby zdrowe, podbrodek podługowaty, kształt twarzy podługowaty, cera zdrowa, postać średnia, mowa polska.

Odzież. 1) Długie bóty, 2) spodnie w paski szare i niebieskie, 3) kaftan niebieski w kwiatki, 4) westka sukienna niebieska, 5) czapka sukienna czarna.

Poznań, dnia 20. Listopada 1850.

Król. Sąd powiatowy.
Wydz. I. karny.

OBWIESZCZENIE.

Przy sposobności publicznéj sprzedaży w dniu 28., 29. i 30. Października r. b. przedawnionych fantów w tutejszym lombardzie miejskim, okazała się przewyżka dla niektórych dłużników fantów.

Posiedzicieli fantów Nr. 10700. 11241. 11283. 11399. 11520. 11527. 11561. 11741. 11788. 11932. 11937. 12011. 12016. 12048. 12056. 12134. 12177. 12296. 12358. 12422. 12463. 12521. 12606. 12671. 12774. 12805. 12813. 12830. 12839. 12848. 12855. 12939. 12989. 13059. 13078. 13087. 13123. 13312. 13330. 13400 13401. 13451. 13476. 13485. 13548. 13596. 13610. 13664 13689. 20. 67. 78. 165. 186. 209. 217. 246 299. 388. 380. 580. 591. 610. 678. 838. 852. 871. 948. 965. wzywamy niniejszém, aby się najpóźniéj w 6 tygodni, aż do 28. Grudnia r. b., zgłosili do zarządu tutejszego lombardu miejskiego, i odebrali pozostającą przewyżkę po zaspokojeniu pożyczki, prowizyi aż do czasu sprzedaży fantu, i kosztów za oddaniem poświadczenia fantu i kwitem; w przeciwnym razie przewyżka wpłynie wedle przepisów do kassy ubogich miejskich, a poświadczenie fantowe wraz z prawem dłużnika fantu uważać się będzie za ugasłe.

Pozuań, dnia 11. Listopada 1850.

Magistrat.

Doniesienie tyczące się przedaży baranów w Grambschütz powiatu Namysłowskiego.

Wyżéj wyrażona przedaż codziennie odbywać się będzie również tu jak w Kaulwitz, gdzie się także znajdują barany wychowane w trzodzie Grambschützkiéj.

W obydwóch owczarniach są także do chowu zdatne maciórki do przedania.

Grambschütz, dnia 20. Listopada 1850.

Hrabi Henckel Donnersmarck urząd gospodarczy dóbr Grambschütz-Kaulwitz.

Kurs giełdy Berlińskiéj.

Dnia 21. Listopada 1850.	Stopa pCt.	Na pr. kurant	
		papierami	gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna......	5	—	$99\frac{1}{4}$
dito z roku 1850......	$4\frac{1}{2}$	95	$94\frac{1}{2}$
Obligi długu skarbowego..........	$3\frac{1}{2}$	—	—
dito premiów handlu morskiego...	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj..	$3\frac{1}{2}$	—	—
dito miasta Berlina............	5	—	—
Listy zastawne Prus Zachodnich....	$3\frac{1}{2}$	—	$81\frac{3}{4}$
dito W. X. Poznańskiego..	4	—	$96\frac{3}{4}$
dito W. X. Pozn., nowe..	$3\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{4}$	$84\frac{3}{4}$
dito Prus Wschodnich...	$3\frac{1}{2}$	—	—
dito Pomorskie.........	$3\frac{1}{2}$	92	$91\frac{1}{2}$
dito Marchii Elekt. i Nowéj	$3\frac{1}{2}$	—	$91\frac{3}{4}$
dito Szląskie..........	$3\frac{1}{2}$	—	—
Frydrychsdory..................	—	14	$13\frac{1}{2}$
Inne monety złote po 5 tal.........	—	$11\frac{3}{4}$	$10\frac{3}{4}$
Drogi żelaznéj Starogrod. Poznańskiéj	$3\frac{1}{2}$	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{1}{2}$